

**Силабус навчальної дисципліни
СУЧАСНІ НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГО-
ЗЕМЛЕВПОРЯДНИХ ЗАХОДІВ**

підготовки

Магістр

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»

(назва спеціальності)

освітньо-професійної програми

Геодезія та землеустрій

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська
Факультет	Цивільної інженерії та екології
Кафедра	Автомобільних доріг, геодезії та землеустрою
Контакти кафедри	вул. Чернишевського 24 а, каб. 418а (четвертий поверх головного корпусу), (056) 756-93-27, geodesy@pgasa.dp.ua
Викладачі-розробники	КУЛЬБАКА Віктор Михайлович , кандидат економічних наук, доцент
Контакти викладачів	kulbaka.viktor@pdaba.edu.ua, 0676314710
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/CT/ROZKLADP.HTML
Консультації	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2023/09/grafik-konsultatsij-kafedry-publichnogo-upravlinnya-ta-prava.pdf

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна охоплює поняття, теоретичних основ екології землекористування, інституціональні засади формування екології землекористування та сучасними методами підвищення екологічності землекористування. За результатами навчання слухачі матимуть змогу зрозуміти вплив біологічного колообігу речовин на процеси землекористування, усвідомити екологічну цінність компонентів довкілля у сфері землекористування та проаналізувати вплив господарської діяльності на екологічний стан земельних ресурсів та призводити до утворення джерел небезпеки у сфері землекористування.

	Години	Кредити	Семестр
			II
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
Аудиторні заняття, у т.ч:	30		30
лекції	30		30
лабораторні роботи	-		-
практичні заняття	-		-
Самостійна робота, у т.ч:	60		60
підготовка до аудиторних занять	10		10
підготовка до контрольних заходів	10		10
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	10		10
Підготовка до екзамену	30		30
Форма підсумкового контролю			екзамен

Мета дисципліни – є формування системи знань та вмінь про процеси землекористування, сучасні методи підвищення екологічності землекористування, а також основні засади державної екологічної політики у сфері землекористування.

Завдання вивчення дисципліни

- вивчення екологічних аспектів взаємодії суспільства і природи та екологічної цінності компонентів і умов землекористування;
- розгляд сучасного законодавства, методичних, нормативних і інших правових документів, які регламентують екологію землекористування та основних засад державної екологічної політики у сфері землекористування та охорони родючості ґрунтів;
- вивчення природних та антропогенних джерел небезпеки у сфері землекористування;
- вивчення сучасних методів підвищення екологічності землекористування, зокрема шляхом оптимізації землекористування та боротьби з забрудненням земель тощо.

Пререквізити дисципліни – вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни як «Екологічне право», «Землеустрій», «Землепорядне проектування».

Постреквізити дисципліни – виконання та захист кваліфікаційної роботи.

Компетентності відповідно до освітньо-професійної програми «Геодезія та землеустрій» СВО ПДАБА – 193 мп – 2023:

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати задачі прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері геодезії та землеустрою.

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК03. Знання розробляти проекти та управляти ними.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК06. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності

СК01. Здатність планувати і виконувати теоретичні та/або прикладні дослідження, створювати нові знання і технології у сфері геодезії та землеустрою.

СК02. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань.

СК03. Здатність ефективно застосовувати теорії, принципи та технології математики, природничих, технічних, соціальних, економічних наук при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК04. Здатність здійснювати пошук необхідної інформації, обирати і застосовувати сучасні методи обробки, аналізу, оцінювання та оприлюднення даних, зокрема геопросторових, та метаданих при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК05. Здатність обґрунтовувати і оцінювати методи обстежень, вишукувань, випробувань, діагностики, моніторингу об'єктів геодезії та землеустрою.

СК06. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямів із урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

СК07. Здатність організовувати діяльність та ефективно керувати складними та/або непередбачуваними робочими процесами у сфері геодезії та землеустрою.

СК08. Здатність захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності.

СК09. Здатність розробляти і застосовувати нові стратегічні підходи до вирішення проблем у сфері геодезії та землеустрою.

СК12. Знання спеціалізованого програмного забезпечення і геоінформаційних систем та базові вміння програмувати для вирішення прикладних професійних задач у т.ч. при визначенні порушених обсягів земельного фонду і збитків держави на відновлення меліорації та рекультивацію земель сільськогосподарського призначення, при проектуванні відновлення державних геодезичних мереж, порушених внаслідок бойових дій.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми «Геодезія та землеустрій» СВО ПДАБА – 193 мп – 2023):

РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері геодезії та землеустрою, достатні для проведення досліджень і здійснення інновацій.

РН03. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.

РН08. Розробляти і керувати проектами з урахуванням технологічних умов та вимог щодо управління виробництвом у сфері геодезії та землеустрою та з дотичних міждисциплінарних напрямів, з урахуванням економічних, соціальних, екологічних і правових аспектів; готувати технічні завдання, заявки на фінансування проєктів, здійснювати планування робіт, планувати ресурси і керувати ними.

РН12. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері геодезії та землеустрою до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

РН13. Виконувати обстеження, випробування, діагностику, моніторинг об'єктів геодезії та землеустрою, розробляти заходи з охорони земель та оцінювати їх наслідки.

РН14. Критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою, дотичні міждисциплінарні проблеми.

РН15. Знати нормативно-правові засади забезпечення питань раціонального використання, охорони, обліку та оцінки земель на національному, регіональному, локальному і господарському рівнях, процедур державної реєстрації земельних ділянок, інших об'єктів нерухомості та обмежень у їх використанні, у тому числі державне регулювання земельних відносин на час дії воєнного стану.

РН17. Використовувати методи збирання інформації в галузі геодезії і землеустрою, її систематизації і класифікації відповідно до поставленого проектного або виробничого завдання, в тому числі при ліквідації наслідків бойових дій, що включає відновлення цивільних та промислових споруд та споруд інфраструктури (мости, тунелі, автомобільні траси, тощо).

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин, у тому числі ²					
	усього	л	п	лаб	інд	с/р
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Поняття і сутність екології землекористування						
Поняття і сутність екології землекористування та її сучасні напрями розвитку	8	4	-	-	-	4
Земельні ресурси та екологічна стабільність їх використання	8	4	-	-	-	4

Зонування земель та землевпорядкування як інструмент формування сталого землекористування	8	4	-	-	-	4
Землевпорядне проектування структурних елементів екологічної мережі на місцевому рівні.	8	4	-	-	-	4
Всього за модуль 1	32	16	-	-	-	16
Змістовий модуль 2. Екологічна ефективність землекористування						
Землевпорядна організація території сільськогосподарських підприємств з урахуванням ландшафтних і агроекологічних умов	8	4	-	-	-	4
Екологічна ефективність землекористування	8	4	-	-	-	4
Концептуальні засади екологізації землекористування в Україні на сучасному етапі	8	4	-	-	-	4
Державна політика та стратегія розвитку екології землекористування	4	2				2
Разом за змістовним модулем 2	28	14	-	-	-	14
Підготовка до екзамену	30	-	-	-	-	30
Усього годин	90	30	-	-	-	60

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання
1. Динаміка формування видів землекористування екологічного спрямування.	Екологія землекористування : навч. посіб. / А.М. Третяк, О.С. Будзьяк, В.М. Третяк та ін. ; за заг. ред. Третяка А.М. – К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 178 с.
2. Еколого-економічна класифікація придатності земель до використання в сільському господарстві	Екологія землекористування : навч. посіб. / А.М. Третяк, О.С. Будзьяк, В.М. Третяк та ін. ; за заг. ред. Третяка А.М. – К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 178 с.
3. Підготовка інформації для внесення в державний земельний кадастр відомостей про територіальні зони та їх режим	Екологія землекористування : навч. посіб. / А.М. Третяк, О.С. Будзьяк, В.М. Третяк та ін. ; за заг. ред. Третяка А.М. – К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 178 с.
4. Формування природоохоронних обмежень у використанні земель та інших природних ресурсів.	Екологія землекористування : навч. посіб. / А.М. Третяк, О.С. Будзьяк, В.М. Третяк та ін. ; за заг. ред. Третяка А.М. –

<p>5. Забруднення ґрунту та критерії оцінки ступеня забруднення ґрунту в Україні та світі.</p>	<p>К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природо- докористування, 2017. – 178 с.</p> <p>Екологія землекористування : навч. посіб. / А.М. Третяк, О.С. Будзьяк, В.М. Третяк та ін. ; за заг. ред. Третяка А.М. – К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природо- докористування, 2017. – 178 с.</p>
<p>6. Екологізація землекористування в контексті євроінтеграційних процесів</p>	<p>Екологія землекористування : навч. посіб. / А.М. Третяк, О.С. Будзьяк, В.М. Третяк та ін. ; за заг. ред. Третяка А.М. – К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природококористування, 2017. – 178 с.</p>
<p>7. Земельні екологічні відносини, пов'язані з володінням і користуванням земельними та іншими природними ресурсам.</p>	<p>Екологія землекористування : навч. посіб. / А.М. Третяк, О.С. Будзьяк, В.М. Третяк та ін. ; за заг. ред. Третяка А.М. – К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природококористування, 2017. – 178 с.</p>
<p>8. Агроекологічне зонування та ландшафтна типізація земель.</p>	<p>Екологія землекористування : навч. посіб. / А.М. Третяк, О.С. Будзьяк, В.М. Третяк та ін. ; за заг. ред. Третяка А.М. – К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природококористування, 2017. – 178 с.</p>

ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ (РОБОТИ)

Курсовий проєкт (робота) не передбачені.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА/АБО ГРУПОВИХ ЗАВДАНЬ

Індивідуальні та/або групові завдання не передбачені.

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів з окремих змістових модулів

Оцінювання успішності навчання студентів по дисципліні базується на таких засадах. Оцінювання проводять за 100-бальною шкалою протягом семестру окремо за теоретичним матеріалом, що викладається на лекціях та за результатами самостійної роботи здобувача вищої освіти. Протягом семестру заплановано два поточних контролю за теоретичною частиною навчання яка викладається на лекціях та опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях у вигляді контрольної роботи. Підсумовування результатів поточного контролю вкінці семестру виконується як середнє арифметична.

Критерії оцінювання контрольних робіт

Протягом кожного семестру заплановано дві поточні контрольні роботи за теоретичною частиною навчання у вигляді тестів з матеріалу лекцій. Поточна контрольна робота містить 10 запитань. Правильна відповідь на кожне запитання оцінюється в 10 балів. Максимальна кількість балів за відповіді на запитання тестів поточного контролю – 100.

Підсумовування результатів поточного контролю лекційних занять в кінці змістового модуля виконується за ваговими коефіцієнтами відповідно

$$ПКзм1 = КР_1$$

$$ПКзм2 = КР_2$$

ПКзм1 – поточний контроль змістового модуля 1

ПКзм2 – поточний контроль змістового модуля 2

КР₁, КР₂ – оцінки за контрольні з лекційного курсу.

Підсумовування результатів поточного контролю лекційних занять в кінці семестру виконується як середнє арифметичне

$$ПКлз, пз = (ПКзм1 + ПКзм2) / 2$$

Критерії оцінювання екзамену

Передбачений екзамен у письмовій формі за білетами, які включають два питання із лекційного курсу або практичних занять. Максимальна кількість балів за кожну відповідь – 50.

Кількість балів за якість відповіді на перше та друге питання встановлюється:

43-50 балів – студент дав вичерпану відповідь на запитання, знає критерії оцінки ступеня забруднення ґрунту, знає теоретичні основи екології землекористування, інституціональні засади формування екології землекористування та сучасні методи підвищення екологічності землекористування, знає сучасне законодавство, методичні, нормативні та інші правові документи, які регламентують екологію землекористування та основні засади державної екологічної політики у сфері землекористування та охорони родючості ґрунтів.

36-42 балів – студент дав повну відповідь на запитання, володіє знає критерії оцінки ступеня забруднення ґрунту, знає теоретичні основи екології землекористування, інституціональні засади формування екології землекористування, знає сучасне законодавство, методичні, нормативні та інші правові документи, які регламентують екологію землекористування та основні засади державної екологічної політики у сфері землекористування та охорони родючості ґрунтів, але не дав достатні пояснення до використання сучасних методів підвищення екологічності землекористування, зокрема шляхом оптимізації землекористування та боротьби з забрудненням земель.

29-35 балів – студент дав повну відповідальність на запитання, але привів тільки частину необхідних теоретичних знань виконання землевпорядних робіт та кадастрових зйомок для створення топографічних та землевпорядних творів, дав недостатні пояснення до них.

22-28 балів – студент розкрив суть запитання, але у відповіді допущені помилки, які принципово не впливають на кінцеву суть відповіді.

15-21 балів – студент розкрив суть запитання, але у відповіді допущені невірні тлумачення.

8-14 балів – студент не повністю розкрив суть запитання, у відповіді допущені грубі помилки.

1-7 балів – студент дав невірну відповідь на запитання.

Підсумкова оцінка з дисципліни за семестр обчислюється за формулою:

$$ПОд = ПКлз * 0,7 + Е * 0,3$$

де ПКлз – середньоарифметична оцінка за семестр за результатами проміжних поточних контролів;
Е – оцінка отримана на екзамені.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності. При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Курс передбачає індивідуальну та групову роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком поважних причин. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультацій викладача.

Порядок зарахування пропущених занять. Пропущені заняття з поважної причини відпрацьовуються на наступному занятті шляхом додаткового опитування або тестування за темою пропущеного заняття.

За відсутності документів, що підтверджують поважність причин пропуску занять, вважається, що пропуск занять здійснено без поважних причин.

Відпрацювання лекцій відбувається шляхом надання студентом конспекту за темою лекції, розбірливим почерком, обсягом не більше 10 сторінок лекційного зошита, і проведення співбесіди за темою пропущеної лекції.

Відпрацювання пропущених занять без поважної причини виконується в повному обсязі (година за годину), але не більше 4 годин за день у робочі дні та не більше 8 годин на день у вільний від навчання час, і у визначений термін відпрацювань пропущених занять відповідно до розкладу консультацій на кафедрі автомобільних доріг, геодезії та землеустрою.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами.

Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у Придніпровській державній академії будівництва та архітектури.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Екологія землекористування : навч. посіб. / А.М. Третяк, О.С. Будзяк, В.М. Третяк та ін. ; за заг. ред. Третяка А.М. – К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природо- докористування, 2017. – 178 с.
2. Третяк А.М. Екологія землекористування: теоретико-методологічні основи формування та адміністрування: монографія / А.М. Третяк. – Херсон : Гринь Д.С., 2012. – 440 с.
3. Деградація земель. URL: <https://uk.wikipedia.org/>
4. Будзяк О.С. Організаційно-економічний механізм екологобезпечного використання земель України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.06 / Ольга Степанівна Будзяк. – Київ, 2013. – 464 с.

Допоміжна

1. Якушова К.В. Нормативно-правове забезпечення екологобезпечного використання землі в Україні / К.В. Якушова // Ефективна економіка. – № 10. – 2014. / URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/>.
2. Третяк А.М. Законодавчо-нормативні проблеми земельних екологічних відносин прав власності та прав користування землею в Україні / А.М. Третяк, В.М. Другак // Земельне право України: теорія і практика. – 2009. – № 10. – С. 5–13.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Проект Закону України «Про Загальнодержавну програму використання та охорони земель» від 23.10.2008 р., № 3310. URL: search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF2JY00A.html
2. Нормативно-правові акти. URL: <http://www.uk.wikipedia.org/.../>.
3. Земельний Кодекс. URL: <http://www.uk.wikipedia.org/>.
4. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.17 р., № 2059-19. URL: <http://www.zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2059-19>.
5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції національної екологічної політики в Україні на період до 2020 р.» від 17.10.2007 р., № 880-2007-р / URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/880-2007-p>.
6. Від практики реалізації природоохоронних заходів до екологічної політики в Україні: шляхи і проблеми // URL: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/ekolog_polit-a2271.pdf.
7. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21.12. 2010 р. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/2818-17>.
8. Розпорядженні Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на 2011-2015 рр.» від 25.05.2011 р., № 577-р. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/577-2011-p>.
9. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням» від 30.03. 2016 р., № 271-р // URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/271-2016-p>.
10. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.17 р., № 2059-19. URL: <http://www.zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2059-19>
11. Рада ухвалила закон про оцінку впливу на довкілля // [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <https://ua.112.ua/.../rada-ukhvalyla-zakon-pro-otsinku-vplyvu-na-dovkillia-343422.html>

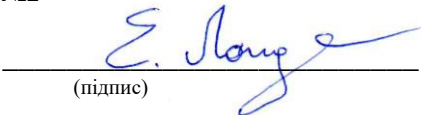
12. Проект Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». URL: http://www.w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511.

Розробник (підпис) (Віктор КУЛЬБАКА)

Гарант освітньої програми (підпис) (Ганна ШУТИНА)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
автомобільних доріг, геодезії та землеустрою
(назва кафедри)

Протокол від «01» вересня 2023 року №2

В.о. завідувача кафедри (підпис) (Свген ЛАНДО)